

Arartekoaren 2020R-1307-18 Ebazpena, 2020ko uztailaren 14koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte politiketako Sailari gomendatzen zaio berriker dezala Lanbidek hartutako erabakia, erreklamaziogilearen diru-sarrerak bermatzeko errenta eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria jasotzeko eskubidea etetea eta, ondoren, iraungitzea deklaratzeko duena, prestazio horien titular izateko baldintzak betetzen dituela iritzita, eta, betiere, haren ardurapean dauden adingabeen interes gorena aintzat hartuta.

Aurrekariak

1. Diru-sarrerak bermatzeko errentaren (aurrerantzean, DSBE) eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarriaren (aurrerantzean, EPO) titularra den pertsona batek Arartekoaren esku-hartzea eskatu zuen, Lanbidek bi prestazioak berriker ordaintzen hasteko atzerapena oinarri hartuta, etete baten ondoren.

Azkenik, Lanbidek kexagilearen prestazioetarako eskubidea azkentzea erabaki zuen, prestazioak hamabi hilabete baino gehiagoz etenda eduki ondoren.

2. Kexagilea, jatorriz nigeriarra eta 69 urtekoa, bilobaren eta bilobaren zaintzailea da. Adingabeak dira, Nigeriakoak. Euskal Autonomia Erkidegoan bizi dira amonarekin, etorkizun hobea izateko. Hala eta guztiz ere, etenduraren ondoren, bizikidetzak-unitatearen (aurrerantzean, BU) diru-sarrera bakarrak 300 euro ingurukoak ziren, interesdunak kotizazio gabeko prestazio gisa jasotzen zituenak.

Izatezko zaintzari dagokionez, erakunde honek egiaztatu ahal izan duenez, 2017ko irailaren 1eko 2515/2017 autoaren bidez, Bilboko Lehen Auzialdiko 14 zenbakiko Epaitegiak bere bilobaren eta bilobaren izatezko zaintzaile izendatu zuen, une horretan 11 eta 7 urtekoak, hurrenez hurren.

Auto horrek, lehenengo xedapenean, zaintzaile izendatuari eskatzen dio kargua onartu ondoren, dagokion ondasunen inbentarioa egin dezala. Gainera, honako hau adierazten du: *“deberá rendir cuentas anuales de su gestión a fecha 31 de diciembre de cada anualidad, dicha rendición consistirá en una relación detallada de los gastos e ingresos acaecidos en el patrimonio del menor, relación que habrá de ir acompañada de documentos originales justificativos de los mismos”*.

Era berean, erakunde honek egiaztatu ahal izan du kexagileak bere biloben zaintzaren titular gisa zituen betebeharrak bete zituela. Ondorioz, 2017ko azaroaren 8an, epaitegi horrek adingabeen ondasunen inbentarioa onartzeko dekretua eman zuen, eta kexagileak 2017. urteko urriaren 18an aurkeztu zuen.

2018. urteko otsailaren 16an, aurkeztutako kontu-ematea onartu zuen auto bidez.

3. Kexa erakunde honetan aurkeztu zen unean, Lanbidek 2018ko apirilaren 21eko ebazpenaren bidez erabaki zuen Diru-sarrerak bermatzeko errenta/Etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria jasotzeko eskubidea aldi baterako etetea erakunde sustatzaileari, honako oinarri hauekin:

“No aclara la documentación requerida en el Trámite de Audiencia. Se le pide que aporte una copia del inventario de bienes de los nietos aportada en el juzgado de 1ª instancia nº 14 de Bilbao, y se limita a presentar el Auto nº 749/2018 que indica que aprueba la cuenta presentada”.

4. Hala ere, interesdunak argudiatzen zuen eskatutako dokumentazioa behin baino gehiagotan aurkeztu zuela Lanbiden.

Illo horretan, kexa-espeditente hau osatzen duten dokumentuetatik ondoriozta daiteke interesdunak 1142/2017 izatezko zaintzako espeditentearen lekukotza aurkeztu zuela Zuzenean zerbitzuan 2018ko maiatzaren 25ean, Bilboko Lehen Auzialdiko 14 zenbakiko Epaitegian.

Agiri hauek daude bertan:

1. Kargua onartzeko akta, 2017ko urriaren 4koa.
2. Epaitegi horri zuzendutako idazkia, "Ondasunen inbentarioaren aurkezpena" izenburukoa, 2017ko urriaren 18koa, non ikusten baita ez dagoela ondasunik kexagilearen biloben izenean, horiek ez dutelako ez ondasunik ez banku-konturen titularrik.
3. Epaitegiaren 2017ko azaroaren 8ko Dekretua, aipatutako ondasunen inbentarioa onartzen duena.
4. Bizkaiko Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Sailak 2018ko maiatzaren 11n emandako ziurtagiria, zeinaren arabera kexagilearen bilobak ez baitira ez ondasunaren ez banku-kontuaren titularrak.
5. Hori esanda, adierazi behar da kexa honen sustatzaileak formalki eskatu zuela prestazioak ordaintzen hasteko 2018ko uztailaren 2an, Lanbidek egindako errekerimenduaren ondorioz bete zuela iritzita.
6. Planteatutako kexari izapide egokia emate aldera, Arartekoak lehen lankidetzaka eskaera igorri zion Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte politiketako Sailari. Bertan, prestazioak berriz ordaintzen hasteko datari buruzko informazioa

eskatu zuen, prestazioak jasotzeko eskubidea etetea eragin zuen arrazoiak bertan behera geratu zela ulertuta.

7. Lankidetzak-eskaera horri erantzunez, Lanbideko zuzendari nagusiaren idazki bat sartu zen erakunde honen erregistroan. Idazki horrek Arartekoari jakinarazi zion erakunde horrek kexagilearen Diru-sarrerak bermatzeko errenta eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria jasotzeko eskubidea etenda mantentzen zuela, eskatutako dokumentazioa oraindik aurkeztu ez zuela uste zuelako.

lido horretan, laburbilduz, Lanbideko zuzendari nagusiak honako hau helarazi zion Arartekoari:

*“Lanbideri aurkeztu zaion dokumentu bakarra epaitegi bereko 749/2018 autoa da, eta, auto horren arabera, **“Betetzat jotzen egoeraren eta beren ondasunen administrazioaren urteko kontua errendatzeko betebeharra”***

*Eskatzen zaion dokumentazioa, ordea (eta berriz diogu), honako hau da: **“Bilboko Lehen Auzialdiko 14. Epaitegian aurkeztutako ondasunen inbentarioaren kopia, kontuan hartuta EPAITEGIAN AURKEZTUTAKOAREN KOPIA ZEHATZA izan beharko duela. Epaitegian ere eska dezake inbentarioaren kopia bat”.***

Uste dugu dokumentazio hori eskatzea ez dela inolaz ere gehiegikeria bat, Lanbideren betebeharra baita blzikidetzak-unitatea osatzen duten pertsonen ondarea egiaztatzea”.

8. Bestalde, kexa-espedita osatzen duen dokumentaziotik ondorioztatzen da Lanbidek, 2018ko uztailaren 10eko entzunaldi-izapidearen bidez, berriro eskatu ziola kexagileari epaitegian aurkeztutako ondasunen inbentarioaren "kopia zehatza".

Kexagileak dioenez, une horretan berriz ere aurkeztu zuen biloben ondasunen gabezia egiaztatzen duen dokumentazioa, laugarren aurrekarian zerrendatua. Eta horrela ondorioztatzen da Lanbidek 2018ko uztailaren 23an igorritako entrega-frogagiritik. Ondorioz, 2018ko uztailaren 20an, erreklamaziogileak prestazioak berriz jasotzen hasteko eskatu zuen berriro.

9. Azaldutakoa gorabehera, Lanbidek jakinarazpen hauek eman zizkion eskura interesdunari 2019ko urtarrilaren 7an: entzunaldi-izapide baterako errekerimendua, 2018ko irailaren 25ekoa, eta prestazioetarako eskubidearen etendurari eusteko ebazpena, abenduaren 19koa, honako hauetan oinarritzen zena:

"- No aportar en plazo la documentación requerida. Se le requiere documentación y no la aporta, publicado el requerimiento en el BOE del día 05-11-2018. Se mantiene la suspensión.

- Por desconocimiento de la situación actual por no responder a Trámite de Audiencia. Publicado en el BOE del día 05-11-2018. Se mantiene la suspensión".

Antza denez, eta espedientetik ateratzen denaren arabera, 2018ko irailaren 25ean entzunaldi-izapidea ireki zen, errekurtsogileak bi biloben jatorrizko herrialdeko kontu-mugimenduak eta ondasunen ziurtagiriak aurkez zitzen.

Hala ere, kexagileak adierazi zuen ez ziotela izapide hori jakinarazi. Izan ere, aldi horretan ibiltzeko zailtasunak zituela adierazi zuen, eta, beraz, ez zela etxetik atera, eta, horregatik, ziur zegoela ez zuela Lanbideren jakinarazpenik jaso.

10. Ondoren, kexa-espediente hau izapidetzen ari zela, kexagileak erakunde honi jakinarazi zion prestazioak azkentzeko prozedura hasi zela prestazioaren bi urteko indarraldian bi etenaldi zeudelako, betebeharrak ez betetzeagatik.

Hala ere, zegozkion alegazioak aurkeztu ondoren, kexagileak Lanbideren beste ebazpen bat jaso zuen, 2019ko martxoaren 20koa, prestazioen aldi baterako etendura mantentzen zuela jakinarazten ziona, nahiz eta honako hau ezartzen zuen (espediente-zenbakia : 2019/REV/003862):

"Etenaldiarekin jarraitzen duen iraungitzeko prozedura hasierari egindako alegazioak baiestea".

11. Azkenik, 2019ko apirilaren 11n, Lanbidek azkentze-prozedura bat hasi zela jakinarazi zion, *12 hilabetetik gorako etenaldi jarraituari eusteari buruzko 18/2008 Legearen 28.1.d) artikuluan xedaturikoa aplikatuta".* 2019ko maiatzaren 24an erabaki zen azkentzea.

12. Azaldutakoan oinarrituta, oraindik nahasmen maila bat zuten zenbait alderdi argitze aldera, Arartekoak bigarren lankidetzaren eskaera bat helarazi zion Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte politiketako Sailari. Zehazki, honako alderdi hauei buruzko informazioa eskatu zuen:

- Lanbidek aipatutako 2018ko iraileko entzunaldi izapidea jakinarazteko ahaleginen eta EHAAn egindako argitalpenaren kopia, kexagilearen prestazioen etenaldiarekin jarraitzeko (2018/REV/095526).

- Arrazoi horiek direla eta mantendu du etenda Lanbidek epealdi honetan kexagileak prestazioak jasotzeko duen eskubidea, askotariko dokumentazioa aurkeztu duen arren eta, bestalde, espediente judizialean jasota agertzen den bakarra dena.
- Espedientea zer egoeratan dagoen aukerako berraztertze errekurtsoa aurkeztu ondoren, noiz ebatziko den errekurtso hori eta, hala badagokio, ebazpenaren kopia.
- Iraungitzeko prozeduran alegazioak zergatik baietsi diren baina diru-sarrerak bermatzeko errenta etenda jarraitzeko erabakia hartu den, eta iraungitzeko beste prozedura bat zergatik abiarazi den etenaldiarekin 12 hilabetez jarraitzeagatik.
- Ea aintzat hartu duen adingabearen interes gorenaren lehentasuna.
- Kexaren xedeari lotuta dagoen eta gure jardunerako interesgarria izan daitekeen beste edozein inguruabar.
- Aurretik bidalitako gogoeten gainean duzun iritzia.

Era berean, gogoeta berriak egin zituen, beharrezkoak ez diren errepikapenak saihesteko hemen errepikatutzat jotzen direnak.

13. Lankidetzako bigarren eskaera horri erantzunez, Lanbideko zuzendari nagusiaren idazki bat sartu zen Arartekoaren erregistroan, adostutako azkentzea berresten zuena eta, gainera, honako hau adierazten zuena:

*“Prestazioa 2018ko apirilaren 1etik aurrera eten zitzaien, eskatutako agiriak ez zituelako aurkeztu bi aldiz eskatu eta gero. Zehazki, honako hauek dira aurkeztu behar zituen agiriak: **BERE BILOBEN ONDASUNEN INBENTARIOA**, Lehen Auzialdiko 14. zenbakiko Epaitegiak (familia) eskatutakoari jarraikiz.*

(...) jaunak berraztertze errekurtsoa aurkeztu zuen 2019ko otsailaren 7an, eta ezetsi egin zen. Ebazpena erantsi dugu:

*Urtebetez prestazioa etenda eduki eta gero, berrikuspen-automatiko bat abiarazi zen. Azkenik, prestazioa jasotzeko eskubidea azkentzea erabaki zen **18/2008ko Legearen 28.1.d artikuluan ezarritakoa aplikatzearen ondorioz: 12 hilabete jarraian baino gehiago etenda egotea**”.*

Gero, (...)k berraztertze beste errekurtso bat aurkeztu zuen, ezetsia izan zena. Ebazpena erantsi dugu”.

14. Azkenik, adierazi behar da Lanbidek 2019ko azaroaren 27an erakunde honetara bidali zuen txostenak, Arartekoko eta erakunde autonomoko langileen arteko bilera baten ondoren, berriz ere adierazten duela prestazioen azkentzearen arrazoia dela kexagileak denbora horretan guztian ez zuela aurkeztu bizikidetzaren ondarea eta diru-sarrerak ezagutzeko eskatutako dokumentazioa.

"Azpimarratu behar da ezen, Lanbidek eskatutako eta interesdunak aurkeztu gabeko dokumentuen artean, aurreko erantzunetan aipatu dugun ondasunen inbentarioaz gain, administratuaren biloben kontu korronteetan izandako mugimenduak ere daudela, eta horiek behar den tresna baino ez direla jakiteko zein diren bizikidetzaren ondarea eta diru-sarrerak, eta, horrenbestez, erabakitzeko interesdunak eskubidea duen ala ez DSBE eta EPO laguntza ekonomikoak jasotzeko".

Entendiendo, por tanto, que se disponen de los hechos y fundamentos de derecho suficientes, se emiten las siguientes:

Gogoetak

1. Kexagileak biloben izatezko zaintza du esleituta, Bilboko Lehen Auzialdiko 14 zenbakiko Epaitegiaren 2017ko irailaren 1eko 2515/2017 autoaren bidez.

Izatezko zaintzaren erakundea, gaur egun, Kode Zibila (aurrerantzean, Kode Zibila) argitaratzen duen 1889ko uztailaren 24ko Errege Dekretuaren 303., 304. eta 306. artikuluetan araututa dago.

Izatezko zaintza adingabeak babesteko mekanismo behin-behinekoa eta iragankorra da, Auzitegi Gorenaren 2014ko urriaren 27ko 582/2014 epaiak bederatzigarren oinarri juridikoan laburbiltzen duen bezala¹.

Behin-behinekoa eta iragankorra denez, Kode Zibilaren 303.1 artikulua, Haurrak eta Nerabeak Babesteko Sistema aldatzen duen uztailaren 28ko 26/2015 Legearen 2. artikulua 28. paragrafoak emandako bertsioan, adingabea informatzeko, kontrolatzeko eta zaintzeko neurri judizial batzuk jasotzen ditu, behin betiko babesa eman arte. Hala, artikulua horrek aurreikusten du agintaritzaren judizial eskudunak egitatezko zaintza esleituta duen

---

¹ FJ 9: "Zalantzarik gabe, zaintza adingabeak babesteko mekanismotzat hartzen da, baina, era berean, ordenamendu juridikoak behin-behinekotzat eta iragankortzat hartzen du, adingabeak modu egonkorrean babesteko aurreikuspenak eginez".

pertsonari eska diezaiokeela informazioa eman dezala ondasunen egoerari buruz eta adingabearen pertsonari buruz, bai eta ondasunekin lotuta izandako jarduketari buruz ere².

Ildo horretan, kexagilea biloben izatezko zaintzaile izendatzeko autoak adingabeen ondasunen inbentarioa formalizatzeko betebeharra ezarri zuen, bai eta egindako kudeaketaren urteko kontuak ematekoa ere.

Egokia dirudi orain gogoraraztea kexagileak bere betebeharrak bete zituela. Eta, ondorioz, 2017ko azaroaren 8an epaitegiak adingabeen ondasunen inbentarioa onartzeko dekretua eman zuen. 2018ko otsailaren 16an, aurkeztutako kontu-ematea onartu zuen, auto bidez.

2. Aurrekariak irakurrita ondoriozta daitekeenez, sakoneko gaia, kasu honetan, interesdunak eta haren bilobek osatzen duten bizikidetz-unitateak dituen baliabide ekonomikoak ezagutzeko beharrari buruzkoa da. Horretarako, Lanbidek behin eta berriz eskatzen dio interesdunari epaitegian aurkeztutako ondasunen inbentarioaren kopia zehatza aurkez dezala, eta aipatutako dokumentuaren eskakizuna justifikatzen du, bizikidetz-unitatearen ondarea egiaztatu behar delako, diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidea duen ala ez erabaki ahal izateko.

Ildo horretan, Arartekoak uste du Lanbidek egiaztatu behar duela interesdunaren bizikidetz-unitatea duela, diru-sarrerak bermatzeko errentaren titular izateko baldintzak betetzen dituela egiaztatzeko. Ildo berean, gaineratu behar da Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren 29. artikuluan m) letrak ahalmena ematen diola Administrazioari egokitzat jotzen dituen dokumentuak eskatzeko, "*Baldintzak betetzen dituela egiaztatzeko*".

Hala ere, zaila da ulertzea zergatik den behin eta berriz aipatutako inbentarioaren kopia zehatza, baliabiderik eza behar bezala egiaztatu denean. Lehenik eta behin, hala ondorioztatzen delako "ondasunen inbentarioa aurkeztea" izeneko idazkian. Epaitegiaren dekretu bidez onartu zen, eta Lanbideri birritan ere aurkeztu zitzaion. Eta bigarrenik, hala ondoriozta daitekeelako Bizkaiko Foru Aldundiko Ogasun eta Finantza Sailak 2018ko

---

² Kode Zibilaren 303.1. artikulua: "*203 eta 228. artikuluetan xedatutakoari kalterik egin gabe, agintaritzak judizialak egitezko zaintzailerik badela jakin dakienean, zaintzaile horri eska diezaioke informazioa eman dezala, dela adingabearen edo ustezko ezgaiaren egoerari buruz eta hark dituen ondasunen egoerari buruz, dela zaintzaileak haienganako izan duen jardunari buruz; era berean, epaileak kontrol- eta jagoletzaneurriak ezar ditzake bere ustez horiek egokiak badira*".

maiatzaren 11n emandako ziurtagiria ikusita, Zuzenean zerbitzuan maiatzaren 25ean aurkeztua. Eskatutako ondasunen inbentarioa egitatezko zaintzaren espediente judizialari erantsi zitzaion; beraz, interesdunak Lanbideri azken horren lekukotza bat eman dio, eta, horren ondorioz, legeak prestazioen titular izateko eskatzen duen baliabiderik ez duela egiaztatu da.

Egokia dirudi orain gogoraraztea Auzitegi Gorenak, Administrazioarekiko Auzien Salak 1997ko uztailaren 7an emandako epaian, honako hau adierazten duela:

“...la Administración no puede arbitrariamente exigir cualquier documentación, sino aquella que sea indispensable para fijar los datos en base a los cuales ha de dictarse la resolución”³

Nolanahi ere, arrazoizkoa dirudi Lanbideren erabakiaren proportzionaltasun falta zalantzan jartzea; izan ere, adierazitakoaren arabera, interesdunak ez du betetzen errekerimendu zehatza, lehenik eta behin etendura erabakitzen du, eta hamabi hilabete igaro ondoren, azkenean, haren prestazioak azkentzea erabakitzen du; 69 urteko emakume bat da, eta bi adingabe ditu ardurapean. Diru-sarrera bakarrak 300 euro ingurukoak ziren.

3. Bestalde, erakunde honek agerian jarri nahi ditu orain dagokigun gaien prozedura-arloan ikusten diren gabezia garrantzitsuak.

Hala, lehenik eta behin, esan behar da Lanbidek kexagilearen prestazioen etendura mantentzea erabaki zuela, "Eskatutako dokumentazioa epe barruan ez aurkezteagatik" eta, horrekin batera, 2018ko irailaren 25eko "egungo egoera ez ezagutzeagatik, entzunaldi-izapideari ez erantzuteagatik". Ebazpen hori eskura eman zitzaion interesdunari 2019ko urtarrilaren 7an.

Hala ere, aurrekarietan adierazi den bezala, kexaren sustatzaileak ziurtatu zuen entzunaldi-izapide hori ez zitzaiola jakinarazi. Erakunde horrek berariaz eskatu zion Lanbideri saiakerei buruzko informazioa. Hala eta guztiz ere, erakunde autonomoak ez du erantsi erakunde honi igorritako txostenetan xede horretarako jarraitu zen jakinarazpen-prozedurari buruzko dokumenturik.

Ilido horretan, Arartekoak gogorarazi nahi du, erakunde hori sortu eta arautzen duen otsailaren 27ko 3/1985 Legearen 23. artikuluekin bat etorritz, Eusko Jaurlaritzako Enplegu eta Gizarte politiketako Sailak "eskatzen zaizkion datu,

---

³ **Auzitegi Gorena.** Roj: AGE 4804/1997. [ECLI:ES:TS:1997:4804](https://www.boe.es/boe-datos/BOE-A-1997-4804.html).

dokumentu, txosten edo argibide guztiak lehenetsunez eta presaz aurkezteko betebeharra" duela.

Aurretiazko entzunaldiaren izapideari dagokionez, Lanbidek 2017ko⁴ diru-sarrerak bermatzeko errenta eta etxebizitzako gastuetarako errenta osagarri buruzko hobekuntza-proposamenak jasotzen dituen diagnostiko-txostenean adierazi genuen bezala, Arartekoak jarrera bermatzailea izan du, eta horren garrantzia defendatu du, bai baldintzak galtzen direlako zantzuak daudenean, bai betebeharrak betetzen ez direnean.

Diru-sarrerak bermatzeko errenta bazterketa-egoeran edo -prozesuetan dauden pertsonen premia oinarrikoen aurre egiteko erabiltzen da, eta, beraz, ordainketa eteteak arrazoi sendoak izan behar ditu, eta alde aurretik jakinarazi behar zaizkio horrelako erabaki baten eraginpean egon daitekeen pertsonari. Egitateak eta haren oinarri diren lege-oinarriak ezagutzeak aukera ematen die beren defentsarako alegazioak aurkezteko.

Gainera, ildo horretan, Diru-sarrerak Bermatzeko Errentari buruzko maiatzaren 25eko 147/2010 Dekretuaren 4. atala (53. artikulua eta hurrengoak), diru-sarrerak bermatzeko errenta etete edo azkentzeko prozeduren arau komunak ezartzen ditu. Hemen, 53.2 artikulua aurreikusten du entzunaldi-izapide bat egitea dagokion ebazpena eman aurretik.

Horrez gain, eta orain arte hirugarren gogoeta honetan xedatutakoarekin lotuta, gogorazi behar da ezen, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 42.2 artikulua arabera (aurrerantzean, 39/2015 Legea), paperezko jakinarazpenak egiteko honako aurreikuspen hauek bete behar direla:

"Jakinarazpena interesdunaren bizilekuan egiten denean, jakinarazpena entregatzeko unean interesdunak ez badago, egoitzan dagoen hamalau urtetik gorako edozein pertsonak har dezake, nor den jasota uzten badu. Inork ez badu jakinarazpena bere gain hartzen, horren berri emango da espedientean, jakinarazpena egiten saiatu zen eguna eta ordua adierazita. Hurrengo hiru egunetan, beste ordu batean eta behin bakarrik egingo da ahalegina. Lehenengo jakinarazpen-ahalegina 15: 00ak baino lehen egin bada, bigarren ahalegina 15:00ak baino geroago egin beharko da, eta

---

⁴ **Euskadi. Arartekoa.** Lanbidek diru-sarrerak bermatzeko errenta eta etxebizitzako gastuetarako errenta prestazioak kudeatzeari buruzko hobekuntza proposamenak biltzen dituen txosten-diagnostiko [linean]. Gasteiz: Arartekoa, 2017, 33 eta 34. orr. Eskuragarri: <http://www.ararteko.eus>

alderantziz; nolahi ere, jakinarazpen-saiakera bien artean gutxienez hiru orduko tartea utzi beharko da. Bigarren saiakerak ere emaitzarik ez badu, 44. artikuluan aurreikusitako moduan jardungo da".

4. Era berean, egokia dirudi adieraztea Lanbideren jardunak defentsa-gabezia eragin ahal izan diola interesdunari, jasotako jakinarazpenen azterketatik sortutako segurtasun juridikorik eza ondorioztatzen delako.

Hala, Lanbideren ebazpen horrek, 2019ko martxoaren 20koak, erreklamaziogileari jakinarazi zion prestazioen aldi baterako etendura modu nahasi, kontraesankor eta oinarrigabea mantenduko zela: *"Azkentzea hasteko prozedurari egindako alegazioak baiestea, etendura mantenduz"*.

Illo horretan, gogorarazi behar da edozein administrazio-egintza arrazoitzeak berekin dakarrela hartutako erabakiaren oinarri diren arrazoiak adieraztea, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 35. artikulutik ondorioztatzen den bezala⁵. Gainera, funtsezkoa da administrazioaren diskrezionalitatea kontrolatzeko, baita funtsezko betekizuna ere, ikuskatzea ahalbidetzeko eta pertsonen defentsa-gabezia saihesteko, bestela, administrazioaren erabakiei aurre egiteko argudiorik gabe gera baitaitezke.

Arartekoak askotan adierazi du ebazpenen arrazoiak hobetu behar direla, gertakariak eta zuzenbideko oinarriak labur aipatuta, bai kexa-espeditentak izapidetzean, bai 2017ko Txosten-Diagnostikoan.⁶ Gainera, Arartekoaren urtarrilaren 20ko 1/2014 Gomendio Orokorren⁷, xedea izan zen, non ebazpenen arrazoitzearen garrantzia aztertzen zen, administrazio ona izateko eskubidearen berme gisa.

Horregatik guztiagatik, Arartekoak berriro azpimarratzen du administrazio-ebazpenak behar bezala arrazoitu behar direla, diru-sarrerak bermatzeko errenta jasotzeko eskubidearen titularrei beharrezko informazioa helarazteko, beren eskubideak mugatzen edo murrizten dituztenen aurka defendatu ahal izan daitezen.

---

⁵ Ikus, halaber, Europako Kontseiluko Ministroen Batzordearen Administrazio Onari buruzko Gomendioaren (2007) 17.2 artikulua.

⁶ *Íbid.*, 4.1.2. atala, 35 or.

⁷ **Euskadi. Arartekoa.** Arartekoaren 1/2014 Gomendioa, urtarrilaren 20koa. Lanbideak eskubideak mugatzen dituzten ebazpenak arrazoitu beharra [linean]. Eskuragarri: http://www.ararteko.eus/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/1_3269_1.pdf

5. Ildo horretan, egokia dirudi eranstea espediente hau izapidetzean ikusi dela Lanbidek interesdunari eskatu dion dokumentua, une oro, biloben ondasunen inbentarioa izan dela. Hala ere, 2018ko irailaren 25eko entzunaldi-izapiderako errekerimenduan, jatorrizko herrialdean bilobek ondasunik ez dutela egiaztatzen duen ziurtagiria aurkezteko eskatzen zaio.

Arartekoaren iritziz, Lanbidek ez du dokumentazio horren eskakizuna behar bezala haztatu, biloben ondasunik eza nahikoa egiaztatuta dagoelako, eta epaitegiak onetsitako ondasunen inbentarioak ez duelako eskatzen ondasunik ez dagoela justifikatzeko beste agiririk aurkeztea.

6. Azkenik, egokia dirudi aipatzea ez dela ahaztu behar erreklamaziogilea 69 urteko emakume bat dela, zeinaren diru-sarrera bakarrak, adierazitako guztiaren ondorioz, kotizaziorik gabeko prestazio gisa jasotzen dituen 300 euroak izan baitira, eta hori bere kargura bi adingabe dituela.

Horrenbestez, erakunde honek berriz ere azpimarratu nahi du administrazio publikoek adingabearen interes gorena kontuan hartu behar dutela, haurrengan eragina izan dezaketen erabakiak hartu behar dituztenean. Hala adierazi zuen erakunde honek 2/2015 Gomendioan, politika publikoetan eta, bereziki, diru-sarrerak bermatzeko sisteman adingabearen interes gorena nahitaez kontuan hartzeari buruzkoan⁸. Bertan, laburbilduta, adierazten zen ezen, erakunde honen iritziz, prestazioak eteteko eta/edo azkentzeko ebazpena eman aurretik, kontuan hartu eta behar bezala haztatu beharko liratekeela beren bizikidetzak unitateari diru-sarrerak kentzen dizkion administrazio-erabaki batek haurren bizitzan izan ditzakeen ondorioak.

Ildo horretan, gogorarazi behar da Nazio Batuen Haurren Eskubideen Konbentzioak, 1989ko azaroaren 20koak, ezartzen duela 3. artikuluan adingabearen interes gorenaren printzipio eta eskubide hori. Testuinguru horretan, Arartekoak adierazi nahi du 2013an Haurren Eskubideen Komiteak, Haurrengan Eskubideen Konbentzioa sinatu duten estatuak betetzen duten jarraipena egiteaz eta hura behar bezala interpretatzeko orientabideak emateaz arduratzen den organoak, haurren interes gorena izateko eskubideari buruzko 14. ohar orokorra egin eta onartu zuela.⁹ Funtsezko kontsiderazioa Lege

⁸ Euskadi. Arartekoa. Arartekoaren 2/2015 Gomendia, apirilaren 8koa. Adingabearen interes gorena nahitaez kontuan hartzea politika publikoetan eta, bereziki, diru-sarrerak bermatzeko [linean].

Eskuragarri: http://www.ararteko.eus/RecursosWeb/DOCUMENTOS/1/1_3662_1.pdf

⁹ Nazio Batuak. Haurren eskubideei buruzko Konbentzioa. Haurren eskubideen batzordea. 14. ohar orokorra (2013), haurrak bere interes gorena funtsezko kontsiderazioa izateko duen eskubideari buruzkoa (3. artikulua, 1. paragrafoa). [Linean eskuragarri]: http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC.C.GC.14_sp.pdf

horrek, IV.A.1.b) puntuan, argitzen du interes gorenaren printzipioarekiko errespetua eska daitekeela haurrei zeharka eragiten dieten erabakietan; hau da, ez bakarrik haurrei zuzendutako administrazio-egintzetan, baita haiengan eragina izan dezaketenetan ere, zuzeneko hartzaileak izan ez arren.

Horri dagokionez, egokia dirudi gehitzea azaroaren 27ko 25/2014 Legeak, Nazioarteko Tratatu eta Akordioei buruzkoak, 31. artikuluan ezarri duela nazioarteko tratatuek lehentasuna dutela kontrako barne-zuzenbideko arauen gainetik, eta lege horren 29. artikulua argitzen duela nazioarteko betebeharrak betetzea agintari autonomikoei ere dagokiela.¹⁰

Hala ere, adingabearen interes gorenaren funtsezko izaera Estatuan ere islatu da, zehazki, Adingabearen Babes Juridikoari buruzko 1/1996 Lege Organikoaren 2. eta 3. artikuluetan, adingabearen interes gorenari jasotzen eta garatzen baitute, eta hura aplikatzeko jarraibideak ematen baitituzte. Ildo horretan, 3. artikulua berariaz xedatzen du botere publikoen jardura nazioarteko araudi horretara egokitu behar dela. Eta, bestalde, Konstituzio Auzitegiak ezarrita dauka oinarriko eskubideen interpretazioak, giza eskubideen tratatuen argitan, *"Ezin duela alde batera utzi nazioarteko tratatu eta akordio horietan ezarritako berme-organismoek gauzatzen dutena"*.¹¹

7. Gomendio honetan azaldu den bezala, izatezko zaintzaren figura, behin-behinekoa denez, kontrol judizialeko neurri batzuen mende dago, bai pertsonarena, bai zaintzaren pean dauden adingabeen ondarearena. Horregatik, agintaritzak judizialak kexagileari eskatzen dio bere biloben ondasunen inbentarioa epaitegira ekartzeko, eta urtero horren kudeaketari buruzko kontuak emateko.

Espedientetik ondorioztatzen denez, hark bere betebeharrak bete zituen, eta, gainera, Lanbideren esku jarri zituen, bi aldiz, adingabeen zaintzarekin zerikusia zuten dokumentu judizial guztiak. Edonola ere, agiri horien bidez egiazta daiteke ez dagoela baliabide ekonomikorik.

Hori esan ondoren, eta Arartekoaren iritziz, ez dirudi zentzuzkoa denik, behin bilobek baliabiderik ez dutela egiaztatuta, Lanbidek hamabi hilabetez prestazio baten etendura mantentzea, eta azkentzea erabakitzea, interesdunak ez baitu aurkeztu baliabiderik ez duela egiaztatzea beste helbururik ez duen dokumentu baten kopia zehatza. Nolanahi ere, neurria neurritz kanpoko da.

---

¹⁰ Ikus bedi KAE 87/2019, ekainaren 20koa, FJ 7.

¹¹ Ikus bedi AKE 81/1989, FJ 2; KAE 116/2006, FJ 5.

Horregatik guztiagatik, bat etorri erakunde hau sortu zuen eta arautzen duen otsailaren 27ko 3/1985 Legearen 11 b) artikuluan ezarritakoarekin, Arartekoak honako gomendio hau egiten dio Enplegu eta Gizarte Politika Sailari:

GOMENDIOA

Ondoriorik gabe uztea Lanbideko zuzendari nagusiaren ebazpena, kexagilearen diru-sarrerak bermatzeko errenta eta etxebizitzako gastuetarako prestazio osagarria etetea erabakitzen duena, baita ondoren azkentzea erabakitzen duena ere, zeren eta egiaztatu baita interesdunak Lanbideren aurrean egiaztatu duela bilobek baliabide ekonomikorik ez dutela, eta, hori egitean, funtsezkotzat jotzen duela haien interes gorena, indarrean dagoen araudia aplikatuz.

